

pada do gl. 1,20 m in je že močno mešana z muljem in uničena od podtalnice. Tako se kljub sprotneemu črpanju vode praktično ni dalo dalje raziskovati.

Namen teh stavb, strnjanih v zaselek, za zdaj še ne moremo dovolj zanesljivo opredeliti (sl. 78). Prav gotovo je nakazana zveza s cestnim prometom, pri čemer moremo pomisliti tudi na transport cenjenega belega marmorja, saj se je tu nekje morala priključiti pot iz pohorskih kamnolomov. — M. S. G.

Z denarno pomočjo Republiške skupnosti za ceste se je letos — po zaščitnih izkopavanjih na gradbišču EMMI (glej zgoraj!) — nadaljevalo raziskovanje stavbe B ob j. robu rimske ceste v Slovenski Bistrici (Arh. vestnik 29, 1978, 140 ss). Odkopan je bil del temeljev v s. delu stavbe, v notranjosti pa pregledana del osrednjega prostora L ter v. prostor B. V prvem ni bilo ničesar, v drugem pa smo našli ob j. steni plitvo jamo z obilico ostankov lončenine. Ob j. steni prostora K je bila 70 cm š. plitva jama z opečnim dnom, v sz. delu prostora J pa je bilo dvojje 60 cm š. jam, kakršne — ožje — so se našle tudi na nekaterih mestih zunaj stavbe.

Najpomembnejše odkritje je bil 17 m dl. odvodni kanal z odprtino 35×30 cm, ki izhaja iz sz. vogala prostora H (začetek v temeljih stavbe je razdejan), se po štirih metrih obrne proti J in preneha nekje nedaleč od stavbe. Zgrajen je bil iz vrste prodnih in lomljenih kamnov, ki kot steni v suhi vezavi obdajajo najprej 12 tegul, nato pa skrilaste plošče dna. Kanal ima spočetka, do ovinka, padec 7‰, pozneje pa le še do 0,5‰. Pri ovinku je bilo na dnu kanala tudi največ najdb — poleg črepinj večinoma uvožene lončenine predvsem številni drobci tanke steklovine. Kakšna potreba je narekovala gradnjo odvodnega kanala pri stavbi brez vodovoda in osrednjega ogrevanja, še ni jasno.

V celoti smo tudi odkopali umetno izkapan jarek 5 m s. od stavbe na meji med ravnilo in usekom z rimsko cesto, ki jo je razdejal v njeni smeri potekajoč srednjeveški zahodni tok Bistrice. Jarek lijakastega profila z večinoma 30–40 cm š. dnom je bil v antiki 60–80 cm gl. Pri dnu je bil zapolnjen s peskom, više pa s peščeno glino, v kateri je bilo obilo nametanega kamenja in ponekod tudi strešne opeke od stavbnih ruševin. Z. od

stavbe ga je odplavila poznejša struga, proti V pa se verjetno nadaljuje še 150 m daleč, kolikor so tod še ohranjena antična tla.

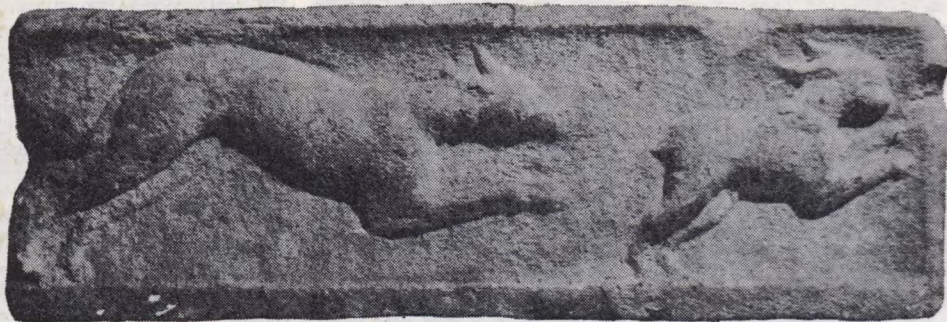
Jarek je bil na območju stavbe v dl. 20 m — podobno kot jarek ob stavbi pri Spodnji Novi vasi v dolini Devine (Varstvo spomenikov 25, 1983, 243 ss) — poln razbite lončenine, vsega nad dva tisoč črepinj. Tri petine so, v nasprotju s stanjem v drugih predelih stavbe in njene okolice, pripadale uvoženemu posodju. Med drugim je bilo tu tudi nad sto koscev steklenih posod, nekaj železnih predmetov ter — edino tu — nekaj ostankov oljenk. Najdbe pri dnu so prišle v jarek že za antičnega življenja, vrhnje je bilo s kamenjem vred nametano v opuščen jarek šele pozneje ob popraviljanju ruševin in izravnavi tal.

V izkopih z. ob stavbi smo povsod našli na tlaku podobne plasti kamenja, ki so morebiti v zvezi z utrjevanjem glinastih tal na z. pristopih k stavbi. Tudi tu je bilo na kamenju obilo črepinj predvsem grobe hišne lončenine, obilo steklovine in nekaj železja.

Po izkopu jarka za odvodno cev od gradbišča EMMI k propustu pod hitro cesto, ki je načel tamonje kulturne plasti, smo 46 m v. od stavbe B pregledali 7×8 m velik odkopni prostor. Tam smo našli del kamnitih temeljev še neznane stavbe, ki sega nazaj proti Z. Ob njih je bilo tudi 70×110 cm veliko kurišče ter na nekaj mestih četvero glinastih posod v prvotni legi. Med ostanki grobe hišne lončenine so bile tudi črepinje sigilatnih posod ter železni izdelki.

Letošnje — in poprejšnje — najdbe so dale v glavnem v 3. stoletje, po preučitvi obilice gradiva pa bo mogoče zanesljiveje določiti njihov začetek v 2. in konec v 4. stoletju. — S. P.

SPODNJA POLSKAVA. — Pod zvonikom župne cerkve je shranjena doslej še neznana 83 cm dolga, 28 cm visoka in do 49 cm široka marmorna preklada. Kamen je deloma odlomljen, tako da njegova prvotna širina ni znana. Na dobro ohranjeni sprednji strani je upodobljen pes, ki lovi zajca. Podobna žival je tudi na desni strani, medtem ko je leva gladka, kot da se je tam nadaljevala druga preklada. Ta vogalni kos opreme grobnice podobno kot del kvadra z reliefom genija (Varstvo spomenikov 21, 1977, 267,

Sl. 81. Spodnja Polskava — del kamnite preklade v župni cerkvi

Fig. 81 Spodnja Polskava — part of the stone transverse in the parish church

sl. 136), spominja na podobno gradivo iz Šempetra oziroma na razdejano grobnico v bližini Spodnje Polskave oziroma rimske ceste na njenem južnem obrobju.

Antičnega porekla je tudi oltarna plošča (d. 141, š. 80, v. vsaj 12 cm) v pokopališki kapeli. Na vrhnji strani so namreč vidni sledovi črk, a tudi pozneje vklešani okrasni znaki. — S. P.

SPODNJE GRUŠOVJE, XVI, 26, Slovenske Konjice. — Pri terenskem ogledu trase rimske ceste smo zvedeli, da so pri Jamškovi v Sp. Grušovju 23, na parc. št. 268 k. o. Sp. Grušovje, pri odkopu za gradnjo gospodarskega poslopja izkopali 7 loncev, ki so jih zavrgli. Lonci so ležali v vrsti po en meter narazen. Najdena je bila tudi železna motika, ki tudi ni ohranjena. Ker nameravajo Jamškovi na pobočju s. od gospodarskega poslopja zgraditi silose, je ZSV Celje izvedel zaščitna arheološka izkopavanja. Izkopavanja je omogočila občinska raziskovalna skupnost Slovenske Konjice. Odkrita sta bila dva grobova, ki sta ležala 8 m nad rimsko cesto in sta z najdbami datirana v prvo polovico 2. stoletja. — Al. V.

Pri Jamškovi v Spodnjem Grušovju 21 so ob novih gradnjah poleg rimskih žganih grobov (glej zgoraj!) pri izkopu za temelje razširjenega hleva presekali cestišče rimske ceste Celeia—Poetovio, ki jê tu prečkala območje domačije (Razprave SAZU 6, 1969, 319, pril. 1). V odprtih stenah izkopov je bilo mogoče narisati dvoje profilov, ki kažeta, da gre tudi tu za v glavnem 6 m š. gramozno cestišče, deloma vkopano v poševno pobočje (z grobovi tik nad cesto). Na gornji stra-

ni je bil obakrat ugotovljen do 1,5 m š. in do 30 cm gl. jarek. Cestni gramoz sestavlja drobnejši prod (iz bližnje Čadramščice?) in je do 25, večinoma pa okrog 10 cm db. Cestiščna podlaga ima poševni padec s sklonom 10°, ki so ga izravnavali z gramoznim nasutjem. Gramoz na obeh straneh preprosto preneha, a na gornji strani je bilo v s. profilu videti še poznejšo plast prodja, ki je prekrivala tudi jarek. Če je bilo tudi tu kaj peščenih odplavin na pobočju pod cesto, še ni bilo pregledano. — S. P.

STARO SELO, Tolmin. — V laščah. Antično naselbino pri Starem selu je moč locirati na dokaj obsežnem območju v. od vasi, v terasastem, že nekoliko zabrisanem pobočju nad sedanjim gostiščem Pri Franku in v. odtod. Selišče je obsegalo vzhodje s. roba t. i. Staroselskega podolja, z lepo prisojno lego in s pomembnim položajem ob rimski cesti od Čedad po Nadiži navzgor do Robiča in v Kobarid. Kulturna plast je določljiva skoraj na celotnem zavarovanem območju in jo ocenjujemo kot dokaj kvaliteto. Sledovi stavbišč so zanesljivi v z. delu najdišča, med ohranjenimi ogradami, ko v v. delu smemo pričakovati slabšo ohranjenost na že uničenih terasah. (ANSI 1975, 116). — N. O.

STICNA, VII, 32, Grosuplje. — Jeseni leta 1983 je bilo izpod s. mostička, ki pelje v samostan, potegnjeno ovršje nagrobnika. Kamen je bil vzidan v podporni zid samostana in z okrašenjo stranjo obrnjen v notranjost. Zatrej je okrašen z dvema delfinoma, rozeto in ptičema, ki zobljeta grozdje.